

عنوان مقاله:

شناسایی نیازهای کاربران دارای آسیب بینایی در استفاده از خدمات کتابخانه: یک مطالعه کیفی

محل انتشار:

مجله دانش شناسی، دوره 14، شماره 53 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

اعظم نجفقلی نژاد - *PhD in knowledge and information science, Assistant Prof. of National Library and Archives of Iran*

زهرا بابایی - *Expert in Visually Impaired section of National Library and Archives of Iran*

خلاصه مقاله:

هدف: این پژوهش با هدف درک و شناخت نیازهای کاربران با آسیب بینایی در واحد نابینایان سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران انجام شده است. روش پژوهش: پژوهش حاضر، کیفی است که به روش تحلیل محتوا و با رویکرد استقرایی انجام شد. ابزار گردآوری داده ها مصاحبه نیمه ساختاریافته بود. نمونه گیری تا جایی پیش رفت تا داده ها به اشباع رسید و دیگر داده جدیدی از مصاحبه ها استخراج نشد. مصاحبه با ۱۰ نفر از افراد دارای آسیب بینایی که تجربه استفاده از خدمات واحد نابینایان را داشتند، به اشباع رسید. ۱۳۲ کد اولیه (۲ مقوله اصلی و ۱۲ مقوله فرعی) از دل مصاحبه ها استخراج شد. جهت استحکام و صحت داده ها از معیارهای گوبا و لینکلن (اعتبار، انتقال پذیری، اطمینان پذیری و تاییدپذیری) استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار مکس کیودا نسخه ۲۰ استفاده شد. یافته ها: تحلیل مصاحبه ها درباره تجربه مشارکت کنندگان در استفاده از خدمات واحد نابینایان کتابخانه ملی ایران در دو مقوله کلی "مشکلات و محدودیت ها" و "پیشنهاد برای ارتقای سطح خدمات" خلاصه شد. ۷ مقوله فرعی مربوط به "محدودیت ها و مشکلات" گزارش شده توسط کاربران دارای معلولیت بینایی عبارت بودند از: مسیرها و راهنماهای محیطی، ناامنی مسیر، استقلال نابینا، ابزارهای ویژه برای افراد با آسیب بینایی، امکانات رفاهی، شرایط محیطی تالار نابینایان (جایگاه کتابدار و شرایط محیطی خود تالار)، و بازاریابی خدمات. افراد دارای آسیب بینایی پیشنهاداتی را برای ارتقای سطح خدمات واحد ارائه دادند که در ۵ مقوله فرعی آموزش، منابع، خدمات غیرحضوری، تقویت امکانات ویژه و تقویت امکانات داوطلبانه بود. نتیجه گیری: نتایج نشان داد افراد دارای معلولیت بینایی، مشکلات و محدودیت های متعددی در استفاده از خدمات واحد نابینایان سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران دارند. با توجه به اینکه این کتابخانه به عنوان کتابخانه مادر مطرح است، بهتر است دست اندرکاران سازمان در این زمینه پیگیری لازم را برای رفع محدودیت های کنونی به انجام برسانند و با ارزیابی مستمر نیازهای اطلاعاتی آنان، با طراحی و چیدمان امکانات و علائم و راهنماهای محیطی، تسهیلات و امکانات ویژه، برنامه های توسعه، تهیه تجهیزات و برنامه های بازاریابی در جهت ارتقای سطح خدمات کتابخانه برای افراد با آسیب بینایی گام بردارند.

کلمات کلیدی:

Library services, visually impaired, Blind, Low vision, National Library and Archives of Iran

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1603295>

